

1. OBJECTIUS GENERALS DEL PLA LECTOR DE CENTRE

Els objectius generals que s'han de promoure són els següents:

- Fomentar en l'alumnat l'interès per la lectura i desenvolupar l'hàbit lector.
- Afavorir la comprensió lectora des de totes les àrees, matèries, àmbits i mòduls del currículum.
- Contribuir al desenvolupament de la competència lingüística en l'alumnat.

2. L'HORA DE LECTURA.

- a. **OBJECTIU:** Facilitar un temps setmanal per fomentar l'hàbit de la lectura i així acostumar l'alumnat a gaudir llegint.

- b. **ORGANITZACIÓ DE L'HORA DE LECTURA**

- Tot l'alumnat d'ESO, de 1r a 4t curs, té una hora de classe a la setmana dedicada a la lectura, normalment en silenci. En el cas del 2n, 3r i 4t d'ESO es programaran cada mes tres dies de lectura en silenci dels llibres o articles triats per l'alumne/a i un dia de lectura i activitats sobre un text prèviament planificat. En el cas del 1r d'ESO, atès que en el seu horari ja tenen una altra hora específica dedicada a la lectura, totes les sessions seran de lectura en silenci dels llibres triats pels alumnes.
- En els dies de lectura i activitats sobre un text prèviament planificats els alumnes de 2n, 3r i 4t d'ESO hauran de llegir el text, potser en veu alta, contestar una fitxa de comprensió lectora amb preguntes tipus test. Les fitxes podran ésser en llengua catalana, llengua castellana i llengua anglesa, segons la planificació corresponent. Els textos es trobaran disponibles, plastificats, als armaris de la biblioteca d'aula.
- El calendari de l'hora de lectura es facilitarà a l'inici de curs, es recordarà al principi de cada trimestre i estarà penjat a les aules i als quadres d'horaris de l'aula de convivència.
- El tutors informaran l'alumnat dels dies i les hores que han de portar el llibre o el text acordat (hauran d'apuntar aquestes dades a la seva agenda escolar). Al portal web del centre es crearà una nova secció on estarà disponible tota la informació relacionada amb aquesta activitat. Per altra banda, els dies anteriors a l'inici de l'activitat es recordarà als alumnes i es penjarà també l'activitat al calendari digital del centre.
- L'hora de lectura serà la mateixa per a tots els grups, per tal d'aconseguir crear un ambient que faciliti la concentració i la lectura a tot el centre.
- La lectura es realitzarà a l'aula del grup - classe i el responsable serà el professorat que hi tingui classe.
- L'alumnat haurà de disposar del seu propi llibre per tal de facilitar l'organització de l'activitat. S'entén, doncs, que la lectura és individual: cadascú amb el seu llibre o material de lectura.
- En cas que l'alumnat no porti el llibre de lectura, el professorat li indicarà que llegeixi una lectura d'algun dels llibres de la **biblioteca d'aula**. En cap cas es permetrà que faci deures o estudiï durant aquella hora.

c. INSTRUCCIONS PER AL PROFESSORAT

- Durant l'hora de lectura el professorat complimentarà una graella de dades de seguiment de l'activitat que es procurarà sigui en format digital, on constaran els noms de tots els alumnes del grup. Es farà constar els alumnes que no hagin portat el llibre, el temps necessari per fer silenci i iniciar la lectura, les incidències observades, alumnes que han molestat o no han llegit...
- Si un alumne/a no duu el material de lectura es farà constar la incidència als registres de programari d'i-Educació (es comptabilitzarà com una incidència de manca de material).
- Els tutors avisaran a les famílies mitjançant un correu electrònic quan l'alumne no hagi portat el llibre de lectura reiteradament (tres vegades), sol·licitant la seva col·laboració per tal d'aconseguir un bon desenvolupament de l'activitat lectora.
- Els llibres contindran una fitxa encartonada on constarà el nom de l'alumne que l'està llegint, data d'inici de la lectura i data de finalització, amb l'objectiu de conèixer en tot moment els llibres de la biblioteca d'aula que estan disponibles.

3. TIPOLOGIA DE LES LECTURES

La bibliografia consultada indica que és important que el temps de lectura sigui una activitat que respecti els gustos lectors, fugint de les lectures obligatòries. Tanmateix, cal preveure l'activitat dins d'uns límits formatius, cosa que planteja la qüestió de quina mena de lectures es permeten i quines no. D'una banda hi ha d'haver diversitat de formats, tipologies i gèneres, nivells de dificultat, tants com els gustos dels lectors, però d'altra banda cal definir quines lectures no es prioritzaran en aquest espai. El centre ho ha de definir, responant a preguntes com:

- L'alumnat podrà escollir lliurement la lectura, dins d'uns límits
- NO es permetrà a l'alumnat que en aquest espai horari llegeixin lectures obligatòries
- El centre i els departaments didàctics han de facilitar i proveir una llista de lectures recomanades. El fons hauria d'oferir als alumnes materials diversos tant de gènere com de temàtica, de ficció i de coneixements, essent convenient que els departaments didàctics donessin orientacions per a l'adquisició de bons materials de divulgació de les àrees respectives.

4. BIBLIOTECA D'AULA

La bibliografia recomana disposar de biblioteques d'aula perquè permeten resoldre situacions que d'altra manera serien difícils: què fer quan un alumne/a comprova que el llibre que ha triat no li agrada o no respon a les seves expectatives? Com garantir que si un llibre té molt d'èxit no es formin cues massa llargues per llegir-lo?

Es sol recomanar que aproximadament la meitat del fons de llibres que integrin les biblioteques d'aula es compongui dels llibres portats de classe pels mateixos alumnes i que l'altra meitat provingui de títols escollits pel centre i de convenis de préstec amb la biblioteca municipal (de la qual s'ha de promoure que tots els alumnes hi tinguin carnet).

Recomanacions pràctiques:

- La biblioteca d'aula es desarà en un armari d'aula obert i amb lleixes.

- Es pot demanar als alumnes que portin de casa un llibre que els hagi agradat, que serà supervisat pel tutor/a per tal d'assegurar que es tracta d'un llibre adequat tant per al nivell com per la temàtica i dir als alumnes que l'han de deixar a l'aula mentre no l'hagin acabat de llegir.
- S'ha d'assegurar que la biblioteca d'aula tingui llibres de tota mena, llibres de ficció i llibres de coneixements. També cal assegurar que hi hagi llibres de lectura fàcil, per tal que els alumnes amb més dificultats també puguin gaudir de la lectura.

5. SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Per tal de realitzar el seguiment i avaluació del temps de lectura es tindran en compte diverses qüestions:

- Fulls – registre digital de seguiment de les sessions de lectura autònoma: **mitjançant registres d'iEducació.**
- Registres de les activitats de les fitxes de comprensió lectora (activitat guiada mensual): **avaluació a càrrec del professor que estigui a l'aula, recull de dades electrònic.**
- Diaris de lectura: **avaluació a càrrec de professorat de les àrees de llengües.**
- Intervencions en que, un cop finalitzat, l'alumnat comenta, valora i recomana la lectura d'un llibre, enviant els seus comentaris i/o vídeos booktuber al blog de lectura de l'institut: **[http:// blocs.xtec.cat/bibliotecartd/](http://blocs.xtec.cat/bibliotecartd/) : avaluació a càrrec de professorat de les àrees de llengües.**

6. DIARI DE LECTURA

a. Què és el diari de lectura (explicació per als alumnes)

El diari de lectura és un exercici d'escriptura sobre un text que estiguis llegint. Es tracta d'escriure sobre les reaccions que et provoqui un llibre. És una manera de reflexionar sobre el que estàs llegint, d'aprofundir en els pensaments i les sensacions que et provoca un text. ¿Quantes vegades, en llegir alguna cosa, se t'han acudit idees divertides, noves, diferents... però s'han perdut perquè en aquell moment no les vas apuntar? ¿Quantes vegades t'has avorrit, empietat, cansat, divertit o entusiasmat llegint un llibre, i no ho has pogut explicar ni apuntar enlloc? El diari de lectura és una manera de recollir aquestes reaccions.

Segueix aquestes instruccions:

- Escriu en una llibreta petita. => **LLIBRETA ESPECÍFICA QUE SUBMINISTRARÀ EL CENTRE.**
- El primer que has de fer quan iniciïs una lectura és escriure el títol del llibre, qui és l'autor/a, l'editorial, la col·lecció.... Escrit, també, les raons per les quals has escollit aquell llibre i, si es donés el cas, perquè l'has deixat de llegir i el perquè no t'agradava.
- Posa sempre la data a cada fragment que escriguis.
- Escriu sobre tot el que et suggereixi la lectura: els personatges, l'ambient, l'estil, l'argument, les idees que s'hi exposen, etc. Explica si t'agrada o no, per què, quins fragments t'han agradat més que uns altres. Deixa't anar i escriu sobre el que vulguis.

- Intenta d'escriure sovint, cada vegada que llegeixis un fragment. Combina la lectura amb l'escriptura. Pots apuntar al diari alguna frase o algun fragment del llibre que t'hagin agradat.
- Pots dibuixar, enganxar, tot el que vulguis i et suggereixi la lectura.
- Quan hakis acabat la lectura i el diari, pots fer una redacció sobre la teva experiència com a lector o lectora d'aquell llibre tot aprofitant el millor que hakis escrit en el teu diari. Ho rellegeixes, ho revises i ho passes en net. Comparteix la teva experiència al blog de lectura del centre.

b. AVALUACIÓ I DIARI DE LECTURA (qüestions pràctiques professorat)

- El diari de lectura es revisarà amb caràcter mensual. **En els diversos cursos i nivells el professor o professora que els revisi serà de les àrees de llengües.** Es recomanarà una interacció o comentari per part del professor sobre el treball realitzat per l'alumne, en particular si es classifica com a millorable.
- Cal concretar uns indicadors d'avaluació, mitjançant rúbriques.

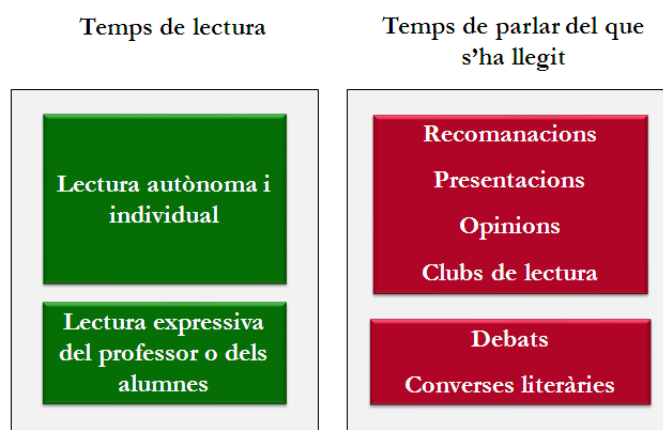
Exemple: rúbrica d'avaluació de les llibretes o diari de lectura INS Vicens Vives de Girona

	Excel·lent 4	Satisfactori 3	Moderadament bé 2	Millorable 1
La presentació	- Presentació neta i ordenada. - La lletra clara i entenedora. - La distribució del treball en el full és harmònic. - Hi ha il·lustracions i/o aportacions gràfiques	Falla un dels indicadors.	Fallen dos dels indicadors.	- Presentació desordenada. - Lletra intel·ligible. - Treball brut. - No hi ha cap il·lustració.
Les aportacions personals	- Les aportacions personals estan ben argumentades i suficientment explicades i raonades. - Hi ha una aportació per cada lectura feta. - Hi ha diversitat d'aportacions: resums, opinions, recomanacions, dibuixos, reflexions...	Falla un dels indicadors.	Fallen dos dels indicadors.	- Manca d'argumentació en les aportacions. - Nombre d'aportacions insuficients. - No hi ha diversitat en les aportacions.

7. L'HORA DE LECTURA SETMANAL AL 1r d'ESO

Els alumnes de 1r d'ESO tenen una hora addicional de lectura que serà impartida pel professorat del grup de projectes que pertany a les àrees de llengües. Es proposa que aquest espai horari es distribueixi en dues activitats diferenciades: un temps de lectura i un temps per parlar del que han llegit. **Cal definir i consensuar la temporalització de les activitats.**

Temps de lectura: activitats bàsiques

El **TEMPS DE LECTURA** hauria d'incloure:

- **La lectura autònoma** (de les lectures triades per l'alumne/a)
- **La lectura expressiva per part del professor:** el docent ha de llegir als alumnes a l'aula, a fi d'esdevenir un bon model de lectura.
- **La lectura en veu alta i la dramatització de textos per part de l'alumnat:** preparació, la celebració i/o l'enregistrament de narracions, lectures poètiques o textos dramatitzats i la seva posterior difusió.

Opció 1: Lectura expressiva del professorat o de l'alumnat. Gaudir de la lectura en veu alta
Organització: L'equip impulsor. Responsables de l'aplicació: El professorat segons l'horari establert. Temporització: Primer trimestre. Es recomana fer el modelatge un cop per setmana. Durada del modelatge: 10 minuts de lectura en veu alta per part del professor. Objectiu: Potenciar la fluïdesa lectora de l'alumnat. Orientacions: • El professor llegirà en veu alta als alumnes, és a dir, farà modelatge de la lectura d'un text. • El professor pot fer el modelatge de lectura a partir de qualsevol text que li sembli adequat: el llibre que està llegint en aquell moment, una notícia rellevant del diari, un poema, un text de divulgació científica... • Un cop fet el modelatge, el professor animarà els alumnes a llegir un fragment en veu alta del seu llibre, davant dels companys. • Tant el professor com l'alumne que llegiran en veu alta, tindran cura d'adequar l'entonació, el volum, el to, la dicció, el ritme i la fluïdesa de lectura al tipus de text. A més, intentaran comunicar a través de la lectura la intenció del text. Per exemple: Si es llegeixen notícies, la intenció serà informar. Si es llegeix un text narratiu, la intenció serà implicar i/o commoure el públic. En la lectura d'un poema, la intenció serà expressar un determinat estat d'ànim o reflexió. En la lectura d'un text científic o de coneixements, la intenció serà aclarir, explicar, proposar...

El **TEMPS PER PARLAR DE LA LECTURA** (Exemple: guió que es facilita al professorat per poder dinamitzar el temps per parlar de la lectura a l'Institut Vicens Vives de Girona)

Opció 2: Activitats individuals com fer recomanacions, presentacions i expressar opinions

Organització: L'equip impulsor.

Responsables de l'aplicació: El professorat, segons l'horari establert.

Temporització: Segon trimestre. Es recomana que al llarg del trimestre tots els alumnes hagin fet una presentació o recomanació. Es pot realitzar aquesta tasca un cop a la setmana.

Durada de la intervenció dels alumnes: 5 min. per alumne, 15 min. de la sessió.

Objectiu: Potenciar la capacitat argumentativa de l'alumnat.

Orientacions:

- El professor mostrarà com es fa una recomanació, basant el modelatge en algun llibre que hagi llegit. Aquest modelatge es farà oralment.
- Al final del modelatge, mestre i alumnes reflexionaran sobre les parts i el contingut que ha de tenir una recomanació. Es pot anotar a la pissarra. Per exemple:

Quan llegim un llibre que ens agrada el volem recomanar. Per fer una recomanació literària cal explicar el més imprescindible de l'argument, sense revelar el final, ni els detalls més importants. L'objectiu és captar l'interès dels companys pel llibre que es recomana i fer venir ganes de llegir-lo. És a dir, atreure'ls cap a la lectura.

Per fer una recomanació es poden seguir els passos següents:

- Dir de què tracta el llibre de manera breu, sense explicar-ne el final.
 - Parlar sobre els personatges, si ens identifiquem amb algun, si estem d'acord amb el seu punt de vista...
 - Donar l'opinió personal sobre el llibre: què pensem del tema, de la manera com està escrit, les il·lustracions...
 - Comentar l'emoció que ens ha generat i com ens hem sentit llegint-lo.
 - Convidar i animar els companys a triar aquest llibre.
- Finalment es demanarà que els alumnes triïn un dels llibres que han llegit i que creguin interessant per ser recomanat. Es deixaran uns minuts perquè l'alumnat prepari la recomanació. El guió l'haurà de fer a la llibreta de lectura, de manera que quedarà constància de la recomanació.
 - Els alumnes aniran exposant oralment la seva recomanació. Cada divendres del segon trimestre es deixarà temps perquè els alumnes facin la seva recomanació. A final de trimestre tots els alumnes haurien d'haver fet un mínim d'una recomanació oral i escrita.

Opció 3: Activitats col·lectives com debats, converses literàries...

Organització: L'equip impulsor.

Responsables de l'aplicació: El professorat, segons l'horari establert.

Temporització: Tercer trimestre. Es recomana fer debat o conversa literària un cop per setmana.

Durada del debat i/o conversa: Els 30 minuts de lectura.

Objectiu: Potenciar la capacitat crítica, reflexiva i argumentativa de l'alumnat.

Orientacions

- El debat és un diàleg entre un grup de persones que parlen al voltant d'un tema potencialment polèmic que els porta a confrontar opinions. El tema pot ser, per exemple: *Què són millors, les novel·les d'aventures o les d'amor?, les lectures obligatòries o les lliures?, llegir a la classe o a casa?*, etc. El tema pot triar-lo el mateix grup, o el pot proposar el professor. Cal que cada alumne es posi a posicionar i exposi el seu punt de vista.
- Les opinions s'han d'expressar de manera respectuosa.
- El professor farà de moderador, tot i que si el grup està organitzat, també pot exercir aquesta funció un dels alumnes.
- En la intervenció es pot seguir el guió següent:
 - Postura inicial de cada alumne. Es poden utilitzar formes com: *la meua opinió és...; tal com jo ho veig...; des del meu punt de vista...*
 - Confrontació i argumentació de les opinions entre els participants en el debat. Es poden utilitzar estructures com: *en part estic d'acord amb el que dius, però ...; em sap greu però no coincideixo amb...*
 - Conclusió i síntesi del posicionament de cada alumne, que pot coincidir o no amb la postura inicial.
 - Tancament i comiat que fa el moderador i que resumeix les opinions expressades.

8. Altres qüestions

- Quines activitats o estratègies s'han de programar dins de cada matèria particular per fomentar la lectura?

Bibliografia

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0032/029e5f9d-aff1-4fae-baba-944b3378d360/05_temps_lectura_secundaria.pdf

<http://www.iesjoanfustersueca.org/wp-content/uploads/2014/01/PLA-LECTOR-CENTRE.pdf>

<http://www.insbruguers.cat/projectes/pla-d-impuls-a-la-lectura>

La piràmide de la lectura

secundària

Més informació: <http://www.xtec.cat/web/projectes/lectura/impulslectura/piramide>

